

debatt@klassekampen.no

KRONIKK
& DEBATTÅ forholde
seg til
virkeligheten?

INTEGRERING

Ottar Brox

Vi må forholde oss til virkeligheten, skriver min partifelle Elisabeth Reehorst i et innlegg 8. august mot noe jeg skreiv i Klassekampen 31. juli. Det må vel alle være enige i. Vi kan aldri ønske oss bedre vær eller mindre grådighet i den økonomiske makteliten. Været kan vi bare tilpasse oss, og det er bare i eventyr at onkel Skrue blir mindre grådig.

For min motpart i denne polemikken er adgangen for norske arbeidsgivere til å importere billigere arbeidskraft en «virkelighet» som vi bare må godta, og innrette oss etter.

Det er for Reehorst misbruk av tid og krefter å undersøke hva slags virkninger slik import kan ha på klasseforskjeller eller andre mellommenneskelige forhold i vårt land. Derimot finner hun det meningsfullt å nedkjempe kapitalismen.

Men kan vi oppfatte spillereglene for det økonomiske liv slik vi oppfatter været – som «virkelighet» som vi bare må leve med? Er de ikke menneskeverk, som mennesker i fellesskap kan bli enige om å endre? I 1992 hadde vi dessverre valgt oss politikere som fikk lurt oss inn i EØS, uten at de viktigste konsekvensene av EØS-tilslutning ble diskutert. Skulle vi ikke kunne føre en debatt om eventuell endring av økonomiske spillereglene, om vi lett kan se at disse reglene fører til problemskapende ulikheter?

Det kan umulig være noe flertall i vårt folk for arbeidskraftimport – om vi hadde en åpen og uhemmet debatt om spørsmålet. De som har fordel av slik import, bygger sitt hegemoni på den allmenne mangel på kunnskap – en tilstand som min partifelle gjør sitt beste for å vedlikeholde.

Ottar Brox,
professor i sosiologi
ottar.brox@nibr.no

Gode arbeids-
vilkårUTENRIKS-
STASJONER

Aud Kolberg

Klassekampens oppslag 9. og 10. august inneholder en del påstander Utenriksdepartementet (UD) ønsker å kommentere.

UDs lokalansatte har full organisasjonsfrihet. Lønns- og arbeidsvilkårene for lokalt ansatte nedfelles i en arbeidskontrakt og reguleres i hovedsak av lokal lovgivning i det landet de ansatte bor i. Dette sikrer anstendig lønn, pensjon og ordnede arbeidsvilkår uavhengig av hvor i verden arbeidsforholdet er. Lokalt

ansatte ved utenriksstasjoner har som hovedregel bedre vilkår enn det som er vanlig i det lokale arbeidsmarkedet. Dette kan blant annet gjelde for arbeidstid, ferie og permisjoner, herunder fødselspermisjon.

UD har 970 lokalt ansatte ved våre 100 utenriksstasjoner verden over – dette er i hovedsak personer som er borgere av vertslandet, men noen er norske statsborgere. Disse jobber på stasjonene på lik linje med øvrig lokalt personell. Vi fører en ikke-diskriminerende politikk og behandler lokalt ansatte likt uavhengig om de er nordmenn eller ikke. Utenriksdepartementets Lokalt Ansattes Forening (UDLAF) har om lag 60 medlemmer, primært norske lokalt ansatte.

Det er viktig å understreke at de lokalt ansatte kommer fra 100 ulike land, med ulik lovgivning. Et ensartet system for alle disse personene vil være både komplisert og vanskelig å tilpasse situasjonen i over 100 ulike land og rettssystemer.

UD har en klar politikk på at alle våre utenriksstasjoner skal følge lokal arbeidsrettslovgivning for sine lokalt ansatte. For våre ansatte i Paris følger vi fransk lovgivning, akkurat slik de norske ansatte på den franske ambassaden i Oslo følger norsk lovgivning.

Vi har etablert en god dialog med våre lokalansatte blant annet gjennom UDLAF. Vi inkluderer representanter for de lokalt ansatte i våre lønnsdialoger, og det er innført faste årlige møter med administrasjonen.

Vi kjenner oss ikke igjen i beskrivelsen i media om at UD ikke er villig til å inngå i en dialog med våre lokalt ansatte. Vi anerkjenner fullt ut UDLAF som en fagforening og vil utvikle dette samarbeidet innenfor rammen av utenriksstjenesteloven og de rammer som regulerer partssamarbeidet i staten.

Det er et grunnleggende prinsipp for utenriksstjenesten å være en anstendig arbeidsgiver, samtidig som vertslandets nasjonale lovgivning respekteres. Våre lokalansatte representerer en viktig ressurs som vi er opptatt av å ta vare på.

Aud Kolberg,
ekspedisjonssjef og fungerende utenriksråd,
Utenriksdepartementet

Misjon – og
overtro?

TRO

Helene Freilem Klingberg

Gert Nygårdshaug er igjen på banen med angrep på misjonen – og på undertegnede i Klassekampen. Han finner det trist å lese min dokumentasjon av misjonsinnsatsen i ulike deler av verden. Han kaller det «et patetisk forsvar for misjonering gjennom tidene» Han harselerer også med at William Carey oversatte Det nye testamentet til Bengali – men unnlater å nevne mitt hovedpoeng: at Carey sammen med to misjonærkolleger i løpet av noen år etablerte nærmere 100 skoler i det østlige India med over 7000 elever.

For millioner av mennesker er Jesus Guds sønn og «veien, sannheten og livet», om Nygårdshaug aldri så mye velger å kalle det «middelaldersk overtro». Menneskeverdet, nestekjærlighetsbudet og forvalteransvaret er grunnleggende

for den kristne tro, selv om det ikke alltid er blitt etterlevd slik det burde. For øvrig er det et gammelt ord som sier: «Kast ikke med sten når du sitter i glasshus». Det burde vel en person som bekjenner seg til partiet Rødt reflektere litt over ...

Helene Freilem Klingberg,
journalist og skribent
hele-kli@online.no

I strid med
vitenskap og
sunn fornuft

KLIMA

Sigbjørn Grønås,
Gunnar Kvåle og Halfdan Wiik

Ola Borten Moe slår an nye toner nå om dagen. I flere aviser hevder han at hvis vi utsetter en sterk satsing for å øke utvinningsgraden på norsk sokkel, kan dette umulig forsvareres moralsk og etisk, siden landet da vil gå glipp av enorme økonomiske verdier. Han advarer også mot å redusere tildelingene i nord-områdene.

Statsråden nevner ikke at alt vi vinner ut, bidrar til alvorlige klimaproblemer som vi overfører til kommende generasjoner. Om vi ikke makter å fase ut fossilt drivstoff innen om lag femti år, kan klimaendringene komme ut av kontroll. Blant annet risikerer vi at tiden for stabile kystlinjer blir forbi, med dramatiske følger for hele vår sivilisasjon.

I en slik situasjon er det ikke usannsynlig at produsenter av fossilt drivstoff og regjeringer som ukritisk støttet deres virksomhet, vil komme i et ganske annet lys enn det Moe ser for seg. Det er på høy tid at vi får en etikkdebatt med andre perspektiver lagt til grunn enn dem han og hans meningsfeller tvivholder på – i strid med både vitenskap og sunn fornuft.

Sigbjørn Grønås,
Concerned Scientists Norway
sigbjorn.gronas@gfi.uib.no

Gunnar Kvåle,
Norsk nettverk for klima og helse
gunnar.kvale@cih.uib.no

Halfdan Wiik,
Besteforeldredraksjonen
halfdan.wiik@hsh.no

Tar sosial
dumping på
alvor

FAGBEVEGELSE

Jonas Bals

Geir Christensen hevder i Klassekampen 8. august at jeg har påstått at «presset på avtaleverket vårt er fallende». Hvor han har det fra, aner jeg ikke. I det meste av det jeg har skrevet og sagt om arbeidsliv de siste årene har jeg snarere påpekt det stikk motsatte: At fremkjempede rettigheter er under press, og at utviklingen krever årvåkne fagforeninger og politiske partier.

I motsetning til Christensen mener jeg imidlertid ikke at Arbeiderpartiet «åpner slusene for å bruke lønnsforskjellene i Europa til å drive sosial dumping i stor stil». Jeg er også uenig med Christensen i

hans påstand om at de ikke har innført et eneste tiltak mot sosial dumping siden de fikk regjeringsmakten sammen med SV og Sp for sju år siden – en påstand han åpenbart fremdeles står ved.

I Norge har vi, enn så lenge, en regjering som tar sosial dumping på alvor. Den har innført en rekke tiltak som har begrenset presset, og som har gitt både fagforeningene og de utenlandske arbeidskameratene våre gode redskaper til å bekjempe utviklingen. Det betyr ikke at kampen mot sosial dumping er vunnet, eller at vi er i nærheten av å vinne den. Akkurat det er nok ikke engang i Rødts makt å gjøre noe med – for sådan er dessverre kapitalismen.

Jonas Bals,
medlem, LO og Ap
jonasbals@gmail.com

Eleven – ein
viktig faktor
for læring

SKOLE

Asbjørn Geithus

Lillibeth Lunde svarer i sitt innlegg «Alt var ikke bedre før» i Klassekampen 9. august på mitt innlegg «Føresetnader for læring» 6. august.

Lunde skriv: «Vi kan ikke gå baklengs inn i framtida. Lærerne må slutte å sutre.» Ho tviler på at elevane lærte meir før.

Mitt utgangspunkt er: Mange elevar fullfører ikkje vidaregåande skule, på yrkesfag er det svært mange. Mange elevar har dårleg frammøteprosent. Mange elevar er trøytte når dei stiller på skulen. Karakterane er fallande.

Eg freistar ikkje i eit kort lesarinnlegg å seie noko om alle relevante faktorar som påverkar læringa i skulen. Men eg dreg fram ein faktor, eleven sin innsats. Og eg etterlyser at eleven vert diskutert som ein viktig faktor for at læring skjer. Men likevel ofrar ikkje Lunde eit ord på kva krav læring stiller til eleven.

Eg meiner det er sjølvinnlysande som eg skreiv : «Utan at eleven anstregjer seg for å lære, vil eleven ikkje lære». Lunde diskuterer ikkje nokon av dei momenta og vurderingane med fokus på eleven og elevkulturen som eg nemner.

Eg veit ikkje om Lunde meiner det skal vere ein karakteristikk av meg når ho skriv at lærarane må slutte å sutre. Som debatteknikk tykkjer eg ikkje særleg om dette.

Eg avslutta innlegget 6. august med nokre krav å stille til elevane: «Møt opp til undervisninga. Ver innstilt på å arbeide under leiing av gode lærarar. Godta å anstregje deg med å også lære stoff som du i din noko umodne alder ikkje tykkjer er interessant.»

Lunde skriv: «Alt var ikke bedre før. Elevene satt stille og fulgte med, eller lot som, og læreren hadde kontroll. Men lærte de noe?» Mitt svar på det siste er ja. Men synet på kva som er viktig å lære, varierer over tid. Dette er ein viktig diskusjon, og svaret vil halde fram med å verte endra over tid. Men vi vil aldri kunne hoppe over at eleven sin innsats er ganske avgjerande for læringsresultatet. Og eg lurar